

BügelHajema

Ruimte voor de leefomgeving

Ecologisch werkprotocol Skûlenboarch

projectnummer: 969.00.00.00.06.00

Onderwerp: Ecologisch werkprotocol Skûlenboarch

Datum: 24-03-2021

Inleiding

'Enerzjyk Skûlenboarch', een samenwerkingsverband van vier noordelijke ondernemers, heeft het voornemen om een drijvend zonnepark, kleinschalige dagrecreatie en natuurwaarden te ontwikkelen op en rondom zandwinplas Skûlenboarch. Gezien de ontwikkelingen en bijbehorende werkzaamheden zijn negatieve effecten op de huidige natuurwaarden en voorkomende (beschermde) diersoorten niet te verwachten. Als extra voorzorg vraagt de provincie Fryslân een ecologisch werkprotocol uit te werken. Bijzondere aandacht is daarbij nodig voor vogels tijdens het broedseizoen, eventuele nesten van vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten, een dassenburcht ten zuiden van de zandwinplas en vleermuizen. Daarnaast wordt in het algemeen de zorgplicht in het kader van de Wet natuurbescherming gerespecteerd.

Om negatieve effecten op en verstoring van (beschermde) diersoorten te voorkomen, is voorliggend ecologisch werkprotocol opgesteld. Hierin staan fysieke maatregelen uitgewerkt om negatieve effecten te voorkomen en is een planning voor uit te voeren werkzaamheden opgenomen. Het protocol heeft betrekking op zowel de aanleg- als de gebruiksfase van het zonnepark en de omgeving.

Hieronder volgen eerst enkele algemene punten over begeleiding en planning, vervolgens een uitwerking van de maatregelen in het zonnepark zelf, en daarna maatregelen in de oeverzones waar recreatie en natuur verder worden ontwikkeld.

Begeleiding en planning

ECOLOGISCHE BEGELEIDING

Bij verschillende werkzaamheden is hieronder aangegeven dat begeleiding van een ecologisch deskundige plaatsvindt. Deze begeleiding wordt gedaan door ecologen van BügelHajema Adviseurs. Dit bureau is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus en heeft beschikking over ervaren ecologen met goede veldkennis en kennis van beschermingsmaatregelen.

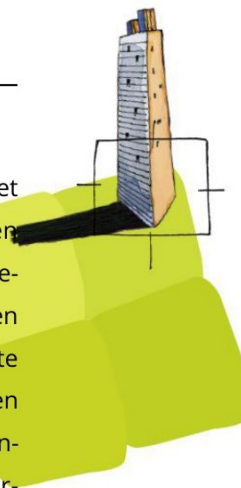
Aanvullend op de momenten van ecologische begeleiding die hieronder in punten A t/m E is aangegeven, wordt contact opgenomen met de begeleidende ecooloog indien tijdens aanleg- of onderhoudswerkzaamheden bijzondere dieren worden aangetroffen. Dan wordt overlegd hoe bij de uitvoering schade aan deze dieren zo veel mogelijk kan worden voorkomen, door bijvoorbeeld het werk

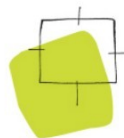
BügelHajema, Adviseurs voor leefomgeving en omgevingsrecht BNSP

Vaart NZ 50, 9401 GN Assen T 0592 316 206

E info@bugelhajema.nl W www.bugelhajema.nl

Vestigingen te Assen, Leeuwarden en Amersfoort

op te schorten of het dier te verplaatsen buiten het werkgebied. Genomen maatregelen worden bijgehouden in een logboek.

Bij vragen kan contact worden opgenomen met BügelHajema Adviseurs: tel. 0592-316206.

PLANNING

Bij de planning van de werkzaamheden dient rekening te worden gehouden met de seizoensactiviteit van de voorkomende soorten, om verstoring in de meest kwetsbare periode te voorkomen. Dit is in de eerste plaats het voortplantingsseizoen en broedseizoen, maar ook in de winter kunnen kwetsbare periodes optreden voor sommige dieren. Kwetsbare periodes kunnen bij veel werkzaamheden volledig worden vermeden. Voor de aanleg van het zonnepark kunnen werkzaamheden op zijn minst voorafgaand aan het broedseizoen beginnen en ononderbroken worden voortgezet, zodat vogels de werkplaats mijden. De kwetsbare periodes betreffen:

- Voor het broedseizoen wordt in het kader van de Wnb geen standaardperiode gehanteerd. Van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode. In het algemeen is dit de periode van 15 maart tot 15 juli. Ook het voortplantingsseizoen van andere dieren vindt voornamelijk in deze periode plaats. Veiligheidshalve wordt de periode van 1 maart tot 15 augustus gemeden.
- Watervogels zijn extra kwetsbaar in periodes met vorst. Werkzaamheden op het water worden gemeden in vorstperiodes als ijsvorming optreedt.
- Tijdens een koude periode in de winter zijn amfibieën en veel zoogdieren kwetsbaar omdat ze zich onder die omstandigheden niet of nauwelijks kunnen verplaatsen. Daarom worden werkzaamheden aan lage vegetatie of de bodem zo veel mogelijk uitgevoerd bij een temperatuur van 8°C of hoger.

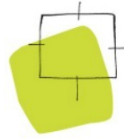
WERKEN OVERDAG, GEEN VERLICHTING

Om verstoring van vleermuizen te voorkomen wordt geen lichtuitstraling veroorzaakt op bomen rondom de zandwinplas of direct op het water. Er wordt alleen overdag gewerkt, tussen 1 uur na zonsopkomst en 1 uur voor zonsondergang. Met het oog op de aanwezige vleermuizen zal geen gebruik worden gemaakt van kunstlicht. Er wordt ook geen verlichting aangebracht voor de gebruiksfase.

Maatregelen in het drijvend zonnepark

A. AANLEG ZONNEPARK

Het zonnepark wordt zo veel mogelijk buiten het broedseizoen van vogels aangelegd om verstoring van broedende vogels te voorkomen, en in ieder geval gestart buiten het broedseizoen. Door werkzaamheden vanaf de start van het broedseizoen ononderbroken voort te zetten, zullen vogels geen

broedplaats zoeken dicht bij de werklocatie. De meeste werkzaamheden vinden plaats midden op het water waarbij verstoring van broedvogels op en bij de oever meestal niet optreedt. Materialen, machines en arbeidskrachten die naar het zonneveld toe gaan worden verzameld en vervoerd vanaf de industriekavel aan de noordzijde van de plas die ook in eigendom is van de initiatiefnemer. Deze locatie is niet geschikt als broedplaats voor oever- en watervogels.

Wanneer wordt besloten om in een nieuw deel van het gebied werkzaamheden tijdens het broedseizoen te starten in de nabijheid van een oever waar broedgelegenheid is, wordt een broedvogelcheck uitgevoerd voorafgaand aan deze werkzaamheden. Deze check wordt door een ecooloog uitgevoerd. Indien broedende vogels worden aangetroffen worden maatregelen genomen om verstoring te voorkomen, door afstand te houden tot de broedplaats en/of werkzaamheden uit te stellen tot na de broedperiode.

B. SCHOONMAAK ZONNEPANELEN

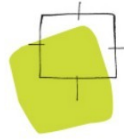
Tijdens de schoonmaak van de zonnepanelen is een aantal punten van belang:

1. Vogels die broeden op het water en in de groenstroken rondom de zandwinplas worden niet verstoord. De schoonmaak van de panelen vindt plaats buiten het broedseizoen dat (met ruime marge) globaal loopt van 1 maart tot 15 augustus, in principe één keer in de late winter en één keer in het najaar.
2. Indien toch schoonmaak in de periode 1 maart tot 15 augustus noodzakelijk wordt geacht, wordt vooraf door een ecooloog vastgesteld of er broedende vogels aanwezig zijn. Indien dit het geval is, wordt minimaal 50 meter afstand gehouden van de nestplaats(en), en een deel van het zonnepark dus niet schoongemaakt.
3. In periodes met vorst waarbij ijsvorming op de plas optreedt worden nooit schoonmaakwerkzaamheden verricht omdat niet-broedvogels in deze periodes kwetsbaar zijn voor verstoring.
4. Tijdens de schoonmaak van de panelen worden uitsluitend water en biologisch afbreekbare schoonmaakmiddelen gebruikt.

Maatregelen in de oeverzones

C. AANLEG EN MARKERING VAN PADEN

1. Voor aanleg van paden worden geen bomen verwijderd. In het bosgedeelte wordt vrijwel geheel gebruik gemaakt van al bestaande paden.
2. Om verstoring van das en (jaarrond beschermde) nesten van vogels te voorkomen worden geen nieuwe paden aangelegd binnen 50 meter afstand van de dassenburcht aan de zuidzijde van het plangebied, en ook niet nabij nesten die mogelijk geschikt zijn voor vogels met jaarrond beschermde nesten.

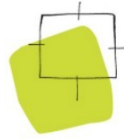

3. Het deel van het pad dat nabij de dassenburcht loopt, wordt door middel van takkenrillen fysiek gescheiden van de dassenburcht om verstoring door mensen en honden te voorkómen.
4. Er wordt een kaart beschikbaar gesteld van de in 2020 aangetroffen burcht en relevante nesten (vanwege de kwetsbaarheid van deze plaatsen wordt dit niet in dit document toegevoegd). Voorafgaand aan de aanleg wordt door een ecooloog gecheckt of nieuwe nesten of dassenpijpen nabij een pad aanwezig zijn.
5. Er vinden geen werkzaamheden plaats rondom de burcht en de nesten tussen zonsondergang en zonsopgang om verstoring van dassen of vossen in de burcht en mogelijk broedende vogels te voorkomen.
6. Ook de trajecten voor het wandelpad en MTB-singletrack wordt voorafgaand aan de aanleg door een ecooloog nogmaals gecheckt op aanwezigheid van bijzondere natuurwaarden. Zo nodig wordt het traject aangepast om aantasting te voorkómen.

D. VERWIJDEREN VAN VEGETATIE EN HERPLANT VAN BOMEN

Het bos op de zuidelijke en westelijke oever is al ecologisch waardevol en kan worden versterkt door meer variatie in structuur aan te brengen. In dat kader is het plan om verspreid in het bos 20 tot maximaal 40 bomen te vellen.

1. Tijdens de selectie van de te kappen bomen wordt bepaald of hierin mogelijk jaarrond beschermde nesten of geschikte holtes en scheuren voor vleermuizen aanwezig zijn. De check van deze bomen wordt uitgevoerd door een ecooloog.
2. Bomen met nesten of geschikte holtes en scheuren worden zo veel mogelijk vermeden.
3. Wanneer blijkt dat het toch wenselijk is om een boom met nest of geschikte holtes en scheuren te kappen, dan wordt nader onderzoek gedaan aan de te verwachten beschermde soort(en).
4. Mocht blijken dat de boom wordt bewoond of gebruikt door beschermde soorten, dan wordt deze boom gespaard.
5. Vellen en verwijderen van bomen en struiken, vindt uitsluitend plaats buiten het broedseizoen. Voor het broedseizoen wordt in het kader van de Wnb geen standaardperiode gehanteerd. Van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode. Veiligheidshalve wordt de periode van 1 maart tot 15 augustus gemeden.
6. Het verwijderen van lage vegetatie vindt niet plaats tijdens een koude periode in de winter, omdat amfibieën en zoogdieren zich onder die omstandigheden niet of nauwelijks kunnen verplaatsen. Deze werkzaamheden moeten daarom uitgevoerd worden bij een temperatuur van 8°C of hoger.

7. Ter compensatie van de te verwijderen bomen, worden aan de noordoostzijde van het gebied 40 bomen geplant, waarmee het maximum van de te vellen bomen gecompenseerd wordt. Op de inrichtingskaart is het gebied voor herplant aangegeven.
8. Voor herplant wordt gebruik gemaakt voor inheemse boomsoorten passend bij de bodemomstandigheden.

E. MAAIBEHEER GRAZIGE VEGETATIES

Ten behoeve van onderhoud van het wandelpad en onderhoud van kruidachtige vegetaties buiten het bos is maaibeheer noodzakelijk. Daarbij worden de volgende punten in acht genomen:

1. De grasrand langs het strandje heeft een functie als ligweide en daarvoor is het wenselijk de grasvegetatie kort te houden. Door het intensieve gebruik is dit niet geschikt als broedplaats voor vogels of verblijfplaats voor dieren, zoals amfibieën en zoogdieren. De vegetatie kan hier regelmatig worden gemaaid.
2. Het kan wenselijk zijn de paden één tot drie keer per jaar te maaien, eventueel inclusief een vegetatiestrook tot maximaal 0,5 meter breed. Ook deze paden en randen zijn door het intensieve gebruik niet geschikt als broedplaats voor vogels of verblijfplaats voor dieren zoals amfibieën en zoogdieren. Maaien kan hier plaatsvinden zonder negatieve effecten voor natuurwaarden.
3. Bij overige kruiden, oever en struweelvegetaties staat natuurontwikkeling voorop. Hier vinden geen beheerswerkzaamheden plaats in de broedperiode van 1 maart tot 15 augustus.
4. In het eerste jaar na aanleg wordt door een ecooloog een beheerplan uitgewerkt voor deze natuurelementen. In het derde jaar na aanleg wordt het beheer geëvalueerd op basis van de ontwikkeling van de vegetatiestructuur en zo nodig bijgesteld.
5. Uitgangspunten voor het beheerplan:
 - a. Het is wenselijk dat de schrale oever aan de westzijde en de bijenwal aan de zuidoostzijde niet verruigen met hoog opgaande kruiden of struiken. Hier is maximaal één keer per jaar maaien en afvoer van het maaisel gewenst. Om in de vegetatie levende ongewervelden goede overlevingskansen te bieden wordt jaarlijks circa 30% van de vegetatie uitgespaard bij het maaien.
 - b. Voor het struweel op de oostoever en de ruige noordwestoever is een zeer extensief maaibeheer wenselijk, eens per één tot drie jaar. Het beheer vindt gefaseerd plaats, zodat per jaar minimaal 30% van de vegetatie wordt uitgespaard bij het maaien.

Losse bijlage: Kaart met verblijfplaats van das en mogelijke nesten van jaarrond beschermde vogels